

İEİS

İLAÇ ENDÜSTRİSİ
İŞVERENLER SENDİKASI

Türkiye İlaç Pazarı Ocak-Eylül 2016

İÇİNDEKİLER

1. Türkiye Tıbbi Ürün Pazarı.....	2
a)Pazara Yeni Giren Ürünler	2
b)Ortalama Fiyat Dağılımı	3
1.1 Türkiye İlaç Pazarı.....	3
a)Referans-Eşdeğer İlaçlar	4
b)İthal-İmal İlaçlar	4
c)Biyoteknolojik İlaçlar	5
d)Pazara Yeni Giren İlaçlar	5
2. Üretim	6
3. Dış Ticaret	6
4. Kamu İlaç Harcaması ve Reçete Verileri	7

Telif Hakkı, 2016, © İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası

Bu rapor İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası'na ait olup, rapora ilişkin tüm haklar saklıdır ve Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile Türk Ceza Kanunu hükümleri kapsamında korunmaktadır.

Bu raporun tamamı ya da bir kısmı herhangi bir amaçla ve herhangi bir yolla kaynak gösterilmeden kopyalanamaz, çoğaltılamaz, dağıtılamaz, yayımlanamaz ve sair yollarla haksız olarak kullanılamaz

1. Türkiye Tıbbi Ürün Pazarı

Türkiye tıbbi ürünler pazarı, ilaç ve ilaç dışı tıbbi ürünlerden oluşmaktadır. İlaç dışı ürünler; Sağlık Bakanlığı'ndan ruhsatlı biyosidal ürünleri, farmasötik formdaki bazı tıbbi cihazları, özel tıbbi amaçlı gıdaları, kozmetik ve dermokozmetik ürünleri; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan izinli vitaminleri, gıda takviyelerini ve mamaları kapsamaktadır.

2016 ilk dokuz aylık dönemde tıbbi ürün pazarı hastane ve eczane kanalında toplam değerde %18,2 büyüyerek 16,3 milyar TL'ye, hacimde ise %5 büyüme oranı ile 1.717,5 milyon kutuya ulaştı. Hastane pazarı 2016'da toplam pazarın değerinde ve hacimde %12'sini oluşturmaktadır.

Ocak-Eylül	Toplam Değer (milyar TL)			Toplam Hacim (milyon kutu)		
	2015	2016	Değişim	2015	2016	Değişim
Tıbbi Ürün Pazarı	13,8	16,3	18,2%	1.635,5	1.717,5	5,0%
• İlaç	12,8	15,2	18,3%	1.573,2	1.655,5	5,2%
• İlaç Dışı	0,9	1,1	17,2%	62,3	62,1	-0,4%

Kaynak: IMS, İEİS

a) Pazara Yeni Giren Ürünler

Tıbbi ürün pazarına yılın 3. çeyreğinde 177 adet yeni ürün girmiş, böylece ilk 9 ayda pazara giren ürün sayısı toplamda 528'e ulaşmıştır. Yeni ürünlerin 306 tanesi (%58) ruhsatlı ilaç iken, 222 tanesi (%42) gıda takviyesi gibi ilaç dışı ürünlerdir.

2016 Eylül itibarıyla geri ödemesi yapılan ürün 7.982 adete ulaşmıştır. 341 adet ürün geri ödeme listesine dahil edilmiştir. Geri ödeme listesine dahil edilen ürünlerin 287'si (%82) eşdeğer ilaçlardan oluşmaktadır.

	2016
Pazar Toplam Ürün Sayısı	11.384
Pazara Yeni Giren Ürün Sayısı	528
• Ruhsatlı İlaç	306
• İlaç Dışı	222
Geri Ödeme Listesi Toplam Ürün Sayısı	7.982
Geri Ödeme Listesine Yeni Giren Ürün Sayısı	341
▪ Referans	54
▪ Eşdeğer	287
Çıkışlar	464

Kaynak: SGK, IMS, İEİS

b) Ortalama Fiyat Dağılımı

Toplam pazar büyüklüğünün kutu hacmine bölünmesiyle ortaya çıkan ortalama fiyat seviyesi incelendiğinde 2015 yılının ilk 9 ayında 8,4 TL olan tıbbi ürün pazarı ortalama fiyatının 2016'da %12,6 artışla 9,5 TL'ye çıktığı görülmektedir. İlaç dışı ürünlerin ortalama fiyatı ise %17,6 artışla 17,2 TL'ye ulaşmıştır.

İlk 9 Ay Ortalama Fiyat (TL)	Tıbbi Ürün Pazarı	İlaç	İlaç Dışı
2015	8,4	8,2	14,6
2016	9,5	9,2	17,2

Kaynak: IMS, İEİS

İlk 9 Ay Ortalama Fiyat Değişimi	Tıbbi Ürün Pazarı	İlaç	İlaç Dışı
2015-2016	12,6%	12,4%	17,6%

Kaynak: IMS, İEİS

1.1 Türkiye İlaç Pazarı

Türkiye ilaç pazarı 2016 ilk 9 ayda çift haneli büyüme gerçekleştirerek %18,3 artış oranı ile 15,2 milyar TL'ye ulaştı. Kutu ölçeğinde ise %5,2 büyüme ile 1.655,5 milyon kutu satış gerçekleşti.

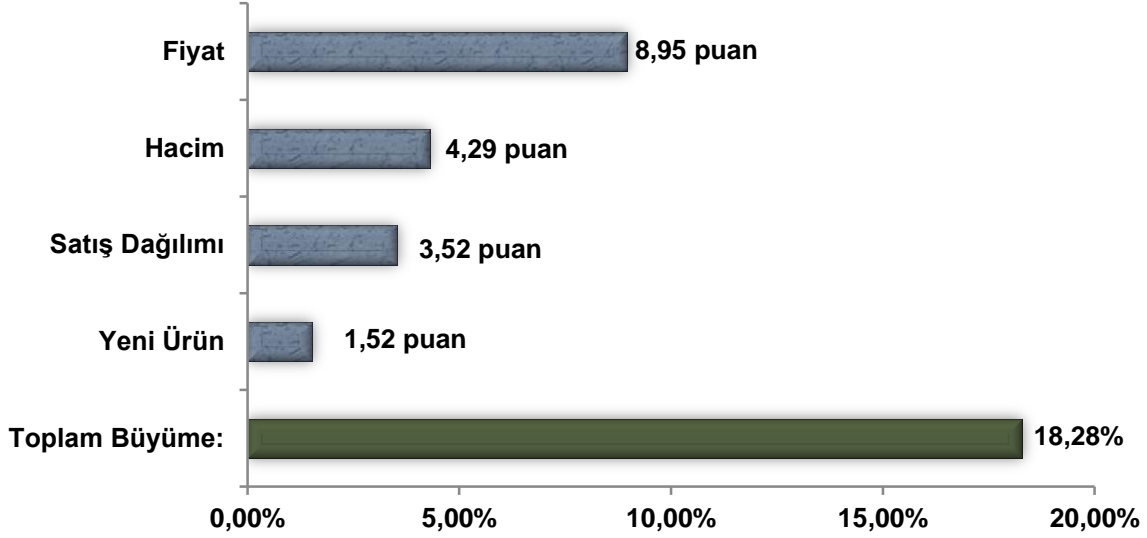
Pazardaki büyümenin kaynakları incelendiğinde değer ölçeğinde büyümeye katkı sağlayan 4 ana etken bulunmaktadır. Bunlar; mevcut portföydeki hacim ve fiyat artışları, portföye yeni ürün girişleri ve satış dağılımındaki değişimlerdir.

Bu bağlamda, 2016 yılında ilk 9 ayda ilaç pazarının büyümesine en çok katkı sağlayan etken mevcut ürünlerdeki fiyat artışı olmuş ve %18,3'lük büyümenin (2.347 milyon TL) 8,95 puanı (1.150 milyon TL) buradan gelmiştir. Şubat 2016'da ilaç fiyatlarını belirleyen kur %1,82 düzeyinde artarken bazı ürün gruplarındaki iskonto oranları düşürülmüştür. Bunlara ek olarak, perakende satış fiyatı 5,63 TL ve altında olan düşük fiyatlı ürünlere kademeli olarak %10 ile %20 arasında değişen fiyat artışları uygulanmış, ilaveten fiyat aralığı 5,64-10,77 TL arasında olan yirmi yıllık ürünlere ise %3 oranında fiyat artışı verilmiştir. Bütün bu etkenler, mevcut portföyün fiyat seviyesine katkı sağlamıştır.

Pazardaki büyümenin 4,29 puanı (551 milyon TL) ise yine mevcut ürün portföyündeki hacim (kutu) artışından kaynaklanırken, 2016'da pazara yeni giren ilaçlar büyümeye 1,52 puanlık (195 milyon TL) katkı yapmıştır. Bununla birlikte pazarda mevcut ürünlerin satış dağılımındaki değişiklikler, başka bir ifadeyle pahalı ya da ucuz ürünlere doğru satış hacmindeki değişim, büyümeye 3,52 puan (452 milyon TL) katkı sağlamıştır.

İlk 9 aydaki bu değişiklikler, ilaç pazarında çift haneli büyüme gerçekleşmesine neden olmuştur.

İlaç Pazarında Büyümenin Kaynakları

Kaynak: IMS, İEİS

a) Referans-Eşdeğer İlaçlar

2016 ilk 9 ayı itibarıyla referans ilaçların satışı değerinde %16,2 büyüme ile 10,4 milyar TL'ye, hacimde ise %2 artış ile 739 milyon kutuya ulaşmıştır.

Eşdeğer ilaç pazarı ise pazarın üstünde büyüme göstererek %23'lük artış oranı ile 4,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Kutu ölçeğinde %8'lik bir büyüme ve 917 milyon hacim gerçekleşmiştir.

	9 Aylık Toplam Değer (milyar TL)			9 Aylık Toplam Hacim (milyon kutu)		
	2015	2016	Değişim	2015	2016	Değişim
Referans	9,0	10,4	16,2%	724,2	738,6	2,0%
Eşdeğer	3,9	4,7	23,0%	849,1	916,9	8,0%

Kaynak: IMS, İEİS

b) İthal-İmal İlaçlar

İthal ilaçlar değerinde ve hacimde sırasıyla %15,6 ve %3,4 büyüme göstermiştir. 2016 ilk 9 ayı itibarıyla bu ürünler, değerinde 8,6 milyar TL ve kutuda 390,5 milyon hacim gerçekleştirmiştir.

Yurt içinde üretilen ürünler ise yine pazarın üstünde bir büyüme (%22,1) göstererek 6,6 milyar TL ve 1.265 milyon hacim gerçekleştirmiştir.

	9 Aylık Toplam Değer (milyar TL)			9 Aylık Toplam Hacim (milyon kutu)		
	2015	2016	Değişim	2015	2016	Değişim
İthal	7,5	8,6	15,6%	377,5	390,5	3,4%
İmal	5,4	6,6	22,1%	1195,8	1265,0	5,8%

Kaynak: IMS, İEİS

c) Biyoteknolojik İlaçlar

Türkiye ilaç pazarında 188 referans biyoteknolojik ve 41 biyobenzer ilaç bulunmakta olup, biyobenzer ilaçlardan 14 tanesinin üretimi ülkemizde yapılmaktadır.

Biyoteknolojik ilaçlar, 2016 ilk 9 ay itibarıyla değerinde ve hacimde sırasıyla %15,4 ve %5,4 oranında büyüme göstermiştir. Biyobenzer ilaçlar ise değerinde ve kutuda biyoteknolojik ilaçlardan daha fazla büyüme göstererek pazar paylarını arttırmaktadır.

	9 Aylık Toplam Değer (milyar TL)			9 Aylık Toplam Hacim (milyon kutu)		
	2015	2016	Değişim	2015	2016	Değişim
Biyoteknolojik	2,18	2,51	15,4%	18,03	18,99	5,4%
Referans	2,11	2,42	14,5%	16,32	16,47	0,9%
Biyobenzer	0,07	0,10	43,7%	1,71	2,52	47,5%

Kaynak: IMS, İEİS

d) Pazara Yeni Giren İlaçlar

2016 ilk dokuz ayda ilaç pazarına 3 tanesi reçetesiz, 303 tanesi reçeteli olmak üzere toplam 306 adet ruhsatlı ilaç girmiştir. Bu 306 ilacın 296 tanesi kimyasal olup, 9 tanesi biyoteknolojik ilaçtır.

Pazara yeni sunulan ilaçlar içinde adet bazında en fazla paya sahip olan tedavi grupları onkoloji ve sinir sistemi ilaçları olmuştur. 39 tane onkoloji (%13), 34 tane sinir sistemi (%10), 26 tane sinir sistemi ilacı (%9), 23 tane kardiyovasküler (%8), 22 tane antibiyotik (%7) ve yine 18 tane antiromatizmal (%6) ilacı pazara girmiştir. Yeni giren ilaçların %53'ünü bu tedavi grupları oluşturmaktadır.

2016 Ocak-Eylül arası dönemde pazara 54 tane kimyasal, 7 tane referans biyoteknolojik olmak üzere toplam 61 adet referans ilaç girmiştir. Bu 61 referans üründen yalnızca 1 tanesinin eşdeğer rakibi bulunmaktadır ve bu ürünlerin yalnızca 7 tanesi Türkiye'de üretilmektedir. Bu 61 ürünün ortalama fiyatı ise 68 TL'dir.

Yine aynı dönemde pazara 2 tane biyobenzer, 243 adet kimyasal olmak üzere toplam 245 adet eşdeğer ilaç girmiştir. Bu 245 ilacın yalnızca 18 tanesi ithal ürün sınıfındadır. Dolayısıyla, yeni giren ilaçlar içerisinde eşdeğer imal ürünlere doğru bir yönelim vardır. Eşdeğer ilaçların ortalama fiyatı ise 10 TL'dir

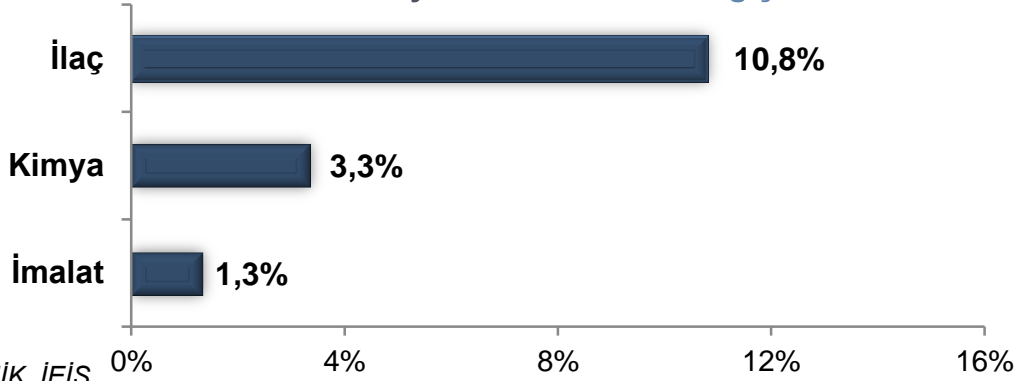
	2016
Pazara Yeni Giren İlaç Sayısı	306
Referans	61
· Eşdeğeri Var	1
· Eşdeğeri Yok	60
Eşdeğer	245
· İthal	18
· İmal	227

Kaynak: IMS, İEİS

2. Üretim

2016 ilk dokuz ay sanayi üretim endeksi verileri incelendiğinde imalat sanayinde üretim bir önceki yıla göre %1,3, orta teknoloji kategorisindeki kimya sektöründe üretim %3,3 büyürken, yüksek teknoloji seviyesindeki ilaç sektöründe üretimin %10,8 oranında arttığı görülmektedir.

Sanayi Üretim Endeksi Değişimi

Kaynak: TÜİK, İEİS

3. Dış Ticaret

2016 yılı ilk 9 ay verilerine bakıldığında, ihracattaki büyüme trendinin yavaşlayarak devam ettiği görülmektedir. Bu dönemde, ilaç ihracatı %3,3 oranında artarak 660 milyon ABD dolarına, ilaç ithalatı ise %2,7 artışla 3,4 milyar ABD dolarına ulaştı. Türkiye ihracatı ise %2,7 seviyesinde azaldı. Böylece ilaç endüstrisinin Türkiye ihracatına katkısı %0,63'e yükseldi.

Bu gelişmeler sonucunda ilaç dış ticaret açığı 2,7 milyar ABD doları seviyesine ulaştı. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise geçen senenin aynı dönemindeki %19,46'lık düzeyinden %19,58'e yükseldi.

(Milyon ABD Doları)	2015 sonu
Türkiye Toplam İhracat	143.839
Eczacılık Ürünlerinde İhracat	921
Eczacılık Ürünlerinin Payı	0,64%
Türkiye Toplam İthalat	207.234
Eczacılık Ürünlerinde İthalat	4.605
Eczacılık Ürünlerinin Payı	2,22%
Türkiye Toplam Dış Ticaret Hacmi	351.073
Eczacılık Ürünlerinde Dış Ticaret Hacmi	5.526
Eczacılık Ürünlerinin Payı	1,57%
Türkiye Toplam Dış Ticaret Dengesi	-63.395
Eczacılık Ürünlerinde Dış Ticaret Dengesi	-3.684
Eczacılık Ürünlerinin Payı	5,81%
Türkiye İhracat/İthalat	69,4%
Eczacılık Ürünlerinde İhracat/İthalat	20,0%

Ocak-Eylül		
2015	2016	Değişim
107.166	104.227	-2,7%
639	660	3,3%
0,60%	0,63%	
156.352	146.254	-6,5%
3.284	3.372	2,7%
2,10%	2,31%	
263.518	250.481	-4,9%
3.923	4.032	2,8%
1,49%	1,61%	
-49.186	-42.027	-14,6%
-2.645	-2.712	2,5%
5,38%	6,45%	
68,54%	71,26%	
19,46%	19,58%	

Kaynak: TÜİK, İEİS

4. Kamu İlaç Harcaması ve Reçete Verileri

2017-2019 seneleri için açıklanan Orta Vadeli Program (OVP) çerçevesinde geçici kamu ilaç bütçeleri açıklanmıştır. Buna göre, 2016 yılı için kamu ilaç harcamaları 22.250 milyon TL olarak tahmin edilmekte olup, bu tutar öngörülen bütçeden yaklaşık 584 mn TL kadar fazladır.

Reçete sayısındaki değişim incelendiğinde, 2011 yılındaki %6 oranındaki artıştan sonra reçete miktarındaki büyümenin durduğu gözlemlenmektedir. Reçete başı maliyet ise 2016 yılında yaklaşık %15 seviyesinde büyümeye göstermiştir.

2017 yılı için öngörülen kamu ilaç bütçesi 24.002 mn TL olarak belirlenmiş olup 2016 yılı tahmini ilaç harcamasına göre %7,9 oranında bir büyümeye işaret etmektedir.

Yıl	İlaç Bütçe (milyon TL)	Kamu İlaç Harcaması (milyon TL)	Reçete Başı Maliyet (TL)	Reçete Sayısı (milyon adet)
2010	14.600	15.347	49,1	312,7
2011	15.562	15.868	47,7	332,5
2012	16.669	14.484	42,8	338,8
2013	15.728	15.753	47,2	333,7
2014	17.049	17.628	52,0	339,0
2015	18.020	19.352	56,4	339,0
2016	21.666	22.250	64,9	342,8
2017	24.002			
2018	25.993			
2019	28.192			

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Bütçe Gerekçesi Raporu, SGK Sağlık İstatistikleri